

Tárgytematika

inikai ismeretek, csecsemő és gyermekgyógyászat, szülészet-nőgyógyászat szal NGB_EG056_2

Tárgyfelelős neve: Kovácsné dr. Tóth Ágnes

Félév: 2010/11/1

OKTATÁS CÉLJA

A hallgatók az eddigi tanulmányaikra építve sajátítsák el az anyagcsere- és endokrin, - a mozgásrendszer, az érzékszervek, a krónikus betegségben, a pszichiátriai, - neurológiai betegségben, valamint a gyermekgyógyászati, szülészet - nőgyógyászati betegségben szenvedők és az urológiai szakápolástant. A speciális klinikai ismeretek szakápolástana a klinikai ismeretekre építve tárgyalja a szakápolástani elméletet, amely a klinikai szakmai gyakorlatokat alapozza meg.

TANTÁRGY TARTALMA

Összóraszám: 135

	Óraszám	Oktató
1. Anyagcsere és endokrin rendszer szakápolástana	12 óra	Kovácsné dr. Tóth Ágnes,
2. Mozgásszervi betegek szakápolása	12 óra	Kovácsné dr. Tóth Ágnes
3. Érzékszervi betegek szakápolása		
szemészeti szakápolástán	3 óra	Csordás Adrienn
bőrgyógyászati szakápolástán	3 óra	Csordás Adrienn
fül-orr-gégészeti szakápolástán	3 óra	Csordás Adrienn
4. Krónikus betegek szakápolása	6 óra	Kovácsné dr. Tóth Ágnes
5. Onkológiai szakápolástán	12 óra	Kovácsné dr. Tóth Ágnes, Csordás Adrienn
5. Immunológiai szakápolástán	5 óra	Kovácsné dr. Tóth Ágnes,
7. Pszichiátriai betegek szakápolása	20 óra	Kovácsné dr. Tóth Ágnes,
8. Neurológiai betegek szakápolása	16 óra	Kovácsné dr. Tóth Ágnes
9. Szülészeti szakápolástán	15 óra	Eredics Anita
10. Nőgyógyászati szakápolástán	10 óra	Eredics Anita
11. Gyermekgyógyászati szakápolástán	10 óra	Csordás Adrienn
12. Urológiai szakápolástán	8 óra	Kovácsné dr. Tóth Ágnes,

1. Anyagcsere és endokrin rendszer megbetegedéseinek ápolása

Anyagcsere és endokrin rendszer betegségeinek diagnosztikája, speciális szakápolási feladatok előkészítésénél, kivitelezésénél.

Anyagcsere és endokrin rendszer therapias lehetőségeinek ápolói vonatkozása (gyógyszeres, diétás, fizikai aktivitás).

Gondozás, edukáció.

Diebetes Mellitus, hipovitaminózisok, hyrpervitaminózisok, purin anyagcsere zavarai.

Obesitás, kóros soványság.

Pajzsmirigy és mellékpajzsmirigy betegségeinek ápolói feladatai

Osteomalacia és rachitis, osteoporosis ápolói feladatai
Mellékvesekérek betegségeinek ápolói feladatai.
Hipotalamusz és hipofízis betegségeinek ápolói feladatai.

2. Mozgásszervi betegségben szenvedők szakápolása

Ápolási anamnézis és szükségletfelmérés mozgásszervi betegségben szenvedőknél (panaszok, tünetek).
A beteg pszichés és szomatikus felkészítése az eszközös vizsgálatokra (diagnosztikus eljárások, laboratóriumi vizsgálatok).

Ápolási feladatok a leggyakoribb reumatológiai kórképekben (izületek gyulladáisos betegségei, izületek degeneratív betegségei, csontok betegségei, izmok betegségei), fizikoterápia.

Gondozás, rehabilitáció jelentősége a mozgásszervi megbetegedésekben.

Osteoporózis és csípőprotézis műtéten átesett beteg ápolása

3. Érzékszervi betegek szak ápolása

Szemészet

Szemészeti osztály speciális felépítése. Az ápoló feladatai szembe cseppentés-, kenőcs behelyezése, szem borogatása, páraötés felhelyezése szem bekötése és pólyázása, kötőhártyazsák kimosása, felszínes idegentest eltávolítása törléssel. Ápolói teendők a gyógyszereléssel kapcsolatban a szemészeti osztályon.

Az ápoló általános és szakápolástani feladatai szemészeti vizsgálatoknál, pre és postoperatív szemészeti műtéteknél. Látáskárosult idős beteg ápolása. Csökkent látó és vak beteg ápolása, gondozása

Szemészeti elektromos, lézeres vizsgálatok ápolói feladatai. A szemgolyót megnyitó-, és szemhéjműtétek-, egynapos sebészet körében ellátható szemészeti beavatkozások szakápolástana / szemhély-, könnycsövecske-,kötőhártya-, szemizom-, lencse-, ínhártya műtétek /

Bőrgyógyászat

Bőrbetegségek elemi jellemzői (elsődleges és másodlagos jelenségek), bőrgyógyászati terápiában használt lokális készítmények, bőrgyógyászati kezelési módok.

Vírus okozta bőrbetegségek(herpes simplex, herpes zooster,HPV fertőzések)-, szexuális úton terjedő betegségek (syphilis, gonorrhoea, urethritis nongonorrhica, AIDS)-, bőr daganatos megbetegedéseinek ápolói feladatai

Gombák okozta bőrfertőzések-, psoriasis-,ulcus cruris-,urticaria-,ekcema-,gyógyszerkiütések-, baktériumok okozta bőrfertőzések ápolói feladatai (pyodermak, nem gennykeltők)

Fül-Orr-Gégészet

Fül-orr-gégészeti speciális diagnosztikus és terápiás beavatkozások ápolói feladata.

Az ápoló feladatai: fülkenőcs-, csepp-, borogatás-, kötés, orrcsepp-, kenőcs-, borogatás-, száj és toroköblítés, ecsetelés, inhalálás esetén. Váladékok mintavétele.

Fülműtetés-, orrműtetés-, garatműtetés-, gégeműtetés-, légcsőmetszésen átesett-, beteg ápolása, gondozása. Csökkent nyelési képességű-, nagyothalló beteg ápolása, gondozás.

4. A krónikus betegségben szenvedők szakápolása

Leggyakoribb kórképek és ezek ápolási feladatai. A krónikus megbetegedések jellegzetességei.

A krónikus fájdalom és jellegzetességei

Leggyakoribb kórképek és ezek ápolási feladatai. A rehabilitáció során leggyakrabban alkalmazott módszerek. Ber Bion betegségmodellje. Harántbénult beteg rehabilitációja. Epilepsziás beteg rehabilitációja. Kardiovasculáris rehabilitáció. Légző rendszer rehabilitációja.

5. Onkológiai beteg szakápolása

Információgyűjtés szempontjai. Az onkológiai fájdalomcsillapítás. Betegorientált fázisadaptált felvilágosítás az onkológiában.

Kemoterápiás szerek beadásának ápolási teendői.

Emlőrák, v. astagbél és végbél rák, leukémia, petefészkek rák, gyomorrák, tüdőrák, méh rák,

6. Immunológia

Immunbetegségek speciális ápolói feladatai. Életvezetési tanácsok a családban.

Az ápolói feladatai a speciális diagnosztikus és terápiás beavatkozásoknál

Tumor immunológiai kórképek ápolói feladatai.

SLE ápolói feladatai

7. Pszichiátriai szakápolástan

Pszichiátriai ápolás történeti áttekintése.

Az ember és betegsége, a pszichiátriai megbetegedések okai. Szorongás pszichés ártalmak

Kommunikációs ismeretek a pszichiátriai betegvezetésben.

A gyógyító környezet.

A pszichiátriai betegek jogai.

Az affektív betegségben szenvedő betegek ápolása, gondozása. (mánia és depresszió)

Az öngyilkos magatartás, praesuicidális szindróma, prevenció, ápolás és gondozás.

Szkizofrén betegségben szenvedő beteg speciális ápolása, gondozása.

Alkohollal kapcsolatos zavarokban és a narkomániában szenvedő beteg ápolása, gondozása.

Kognitív zavarokban szenvedő beteg ápolása és gondozása. (delirium, demencia)

A személyiségzavarokban és a paranoid zavarokban szenvedő beteg ápolása és gondozása.

Paranoid-, kényszeres- rögeszmés zavarban és szorongásos betegségben szenvedő beteg ápolása és gondozása.

A szomatiform-, és a disszociatív-, táplálkozási zavarokban szenvedő beteg ápolása és gondozása.

Ápolói teendők a gyógyszereléssel kapcsolatban a pszichiátriai osztályon.

Pszicho-szociális terápiák. Pszichiátriai beteg foglalkoztatása. RES kezelés

8. Neurológiai szakápolástan

A neurológiáról általában. Alapfogalmak, diagnosztikai eljárások.

Agyi érbetegségek (stroke). Ápolási diagnózisok, rövid -és hosszútávú ápolási terv (szövődmények megelőzése). A beteg és a hozzátartozók pszichés vezetése. Rehabilitáció, speciális életmódi tanácsok halmozott rizikófaktorok esetén.

Idegrendszeri daganatok - Idegrendszeri fertőzések és gyulladások. Tünetek megfigyelése, ápolási diagnózisok, rövid -és hosszútávú ápolási terv, depresszió elleni lelki támogatás, zavart beteg megfigyelése, hozzátartozók felkészítése az otthoni ápolásra.

Idegrendszeri sérülések, fejfájások. Tünetek megfigyelése, ápolási diagnózisok.

Az extrapyramidális rendszer betegségei, sokgócú ideggyulladásos megbetegedés (sclerosis multiplex).

Ápolási diagnózisok, rövid- és hosszútávú terv, a beteg és a hozzátartozók vezetése.

Epilepsziák. Rohamok megfigyelése, ápolási diagnózisok, beteg pszichés vezetése.

Perifériás idegrendszeri kórképek, neuromuskuláris megbetegedések. Ápolási diagnózisok, ápolási tervek, a beteg pszichés vezetése.

Neurológiai kórképekben szenvedő betegek szakápolásának összefoglalása.

9. Szülészeti szakápolástan.

A terhesgondozás feladatai, céljai. Szervezeti felépítés, első megjelenés, felvilágosítás, tanácsok, ismételt jelentkezés a szülésig, veszélyeztetett terhesség fogalma, formái, szövődményes terhesség.

A szülés folyamata. A szülés megindulásának jelei, szakaszai, tágulási szak, kitolási szak, lepényi szak, a posztplacentáris szak teendői, az újszülött ellátása, az újszülött állapotának megítélése, családközpontú szülészeti, szülészeti érzéstelenítés.

A gyermekágyas ápolása, gondozása, megfigyelése. Életjelek, fundus, méhösszehúzódások, a méh visszafejlődése, gátseb, emlők, szövődmények, a kóros tünetek felismerése, a szükségletek kielégítése: táplálkozás, vizelet, székletürítés, higiéné, mozgás, biztonság, varratszedés, gátkezelés, az ápoló feladatai a rooming-in rendszerű ellátásban. Az ápoló feladatai a "baba-barát" kórházban, a szoptatás technikája, higiénéje, az emlők kiürítése.

A szülést befejező műtétek szakápolástani feladatai. Császármetszés: intenzív megfigyelés, észlelőlap vezetés, mobilizálás, szükségletek kielégítése. Fogóműtét: fajtái, indikációi, vákuum-extractio.

Leggyakrabban előforduló kóros (rendellenes állapotok) terhességi vészes hányás, toxemia, eclampsia, vetélések, vérzések, infekciók, thrombózis - embólia, emlőgyulladás, gyermekágyi pszichózis.

Intenzív szülőszobai ellátás.

10. Nőgyógyászati szakápolástan

Nőgyógyászati vizsgálatok menete, betegfelvétel. Onkocytológiai és egyéb kenetvételek, kolposzkópia, bimanuális és rectális vizsgálat, az emlő vizsgálata, az emlő önvizsgálatának megtanítása, képkalkoló diagnosztikai eljárások. A beteg fogadása, elhelyezése, ápolási dokumentáció vezetése, az ápolás tervezése, a beteg felvilágosítása, felkészítése a várható vizsgálatokra, beavatkozásokra.

A nőgyógyászati gyulladások szakápolástana. Helyi és általános kezelés, a gyulladás helyétől függő terápiás eljárások alkalmazása, szexuális úton terjedő betegségek, szexualitás, szexuális érdeklődés, attitűd, szexuális egészség, higiénés tanácsadás, a beteg elkülönítése, az emberi jogok tiszteletben tartása, hozzátartozók felvilágosítása, kezelése, egészségnevelés, a megelőzés lehetőségei. Ápolási terv készítése a gyulladással kórképek alapján.

A vérzési rendellenességek szakápolása. Vérzészavarok felismerése, felosztása származási helyük, okaik, megjelenési formájuk, etiológiájuk, a menstruáció, a menstruáció higiénéje, a praemenstruális syndroma, ápolói teendők vérzészavarokban, a beteg állapotának felismerése, a vérző nőgyógyászati beteg pszichés vezetése. Ápolási terv készítése.

A nőgyógyászati daganatos betegek szakápolása. A rákszűrés jelentősége, onkocytológiai vizsgálat, ápolási teendők a kórképek megelőzése során, a daganatellenes küzdelem ápolási feladatai, felvilágosítás, a szorongás oldásának, a tehetetlenség leküzdésének ápoláslélektana, lehetőségei. A daganatos beteg ápolásának, gondozásának alapelvei, a nőgyógyászati daganatos beteg pszichés vezetése, támogatása, karcinofóbia, a daganatos betegségek műtéti megoldásainak lélektani, etikai jogi vonatkozásai, a sugárkezelések és a chemoterápiák ápolói feladatai.

A nőgyógyászati műtétek, a műtött beteg ápolása. A leggyakoribb nőgyógyászati műtétek, műtéti előkészítés, praemediatio, postoperatív ápolás, pszichothreápi a postoperatív szakban, a műtött beteg pszichés vezetése.

Vetélés, a terhességmegszakítás szakápolói feladatai. A vetélés formái, felismerése, ápoláslélektani feladatok, a terhességmegszakítás törvényi szabályozása, a fiatalok szexuális felvilágosításának lehetőségei, a fogamzásgátlás és formái, a tinédzser- szakambulancia működése.

Méhen kívüli terhesség. Formái, felismerése, veszélyei, szakszerű, gyors ápolói teendők, a beteg pszichés vezetése, felkészítés a beavatkozásokra.

Meddőség, mesterséges megtermékenyítés. Kivizsgálás meddőség esetén, a mesterséges megtermékenyítés lélektani, etikai, jogi vonatkozásai, a meddő házaspár pszichés támogatása.

A genetikai vizsgálatok szakápolói feladatai. Genetikai tanácsadás, a praenatalis diagnosztika lehetőségei, TA-CVS, AC beavatkozások körüli ápolói teendők, a beteg pszichés támogatása.

Hyperemesis gravidarum. Felismerése, a kórházi környezet és ápolás jelentősége, az ápoló egészségnevelő tevékenysége, étrendi tanácsadás, a pszichés vezetés fontossága, életmódbeli tanácsok.

A menopausa és klimaktérium. Hormonális változások, szomatikus tünetek, felvilágosítás, életmódbeli tanácsok adása, a menopausa pszichés kezelése, a szakápolók lehetőségei a menopausa kezelésében, a természetes gyógymódok jelentősége, a változókorú szakrendelés működése.

11. Gyermekgyógyászati szakápolástan

Az ápoló feladatai az újszülött-, a csecsemő és gyermekosztályon. Az ápoló feladatai a speciális

diagnosztikus és terápiás beavatkozásoknál

Légzőszervi betegségben szenvedő gyermek ápolása, gondozása. Fül-orr-gégészeti betegségben szenvedő gyermek ápolása, gondozása.

Kardiális és keringési elégtelenségben szenvedő gyermek szakápolása, életvezetési tanácsok a családnak.

Újszülött-csecsemő-és gyermekkori hányás és hasmenés fajtái, okai, tünetek megfigyelése. Speciális ápolói feladatok. Gyermekkori felszívódási zavarok fajtái. A gyermek helyes táplálásának kialakítása.

Diabetes mellitus gyermekkori formája. Hypo- és hyperglycaemia kezelésének ápolói feladatai. A IDDM-ban szenvedő beteg gyermek és a szülők felkészítése az otthoni kezelésre. Életvezetési tanácsok a családban.

Urogenitális betegségben szenvedő gyermek ápolása, gondozása.

Endokrin betegségben szenvedő beteg gyermek ápolása, gondozása.

Eszméletlen és görcsölő beteg gyermek ellátása, ápolása, gondozása. Életvezetési tanácsok a családban.

Vérképzőszervi betegségben szenvedő beteg gyermek ápolása, gondozása.

Gyermek intenzív osztályos ellátása speciális ápolói feladatai

12. Urológiai szakápolástan

Urológiai vizsgálóeljárások, vese-, ureter-, hólyar rtg. Veseangiográfia, vesecintigraphia, esebiopszia, endoscpos eljárások, cystetrográfia, cistometrográfia, UH, CT, uroflowmetria,vesefüctiós vizsgálatok.

A vese fejlődési rendellenességei,gyulladások, daganatok, kőbetegség és szakápolástan.

Húgyvezeték fejlődési rendellenességei, gyulladás, daganat, uretrális reflux, ureterkövesség és szakápolástan.

Húgyhólyag betegségei. Prostata, here és függelékeinek betegsége és szakápolástan

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Félévközi követelmények:

A vizsgára bocsátás feltétele: Minden témakör befejezésekor, témazáró feladatlap. Témakörönként a sikeres vizsgához 60%-os teljesítmény szükséges.

Foglalkozásokon való részvétel:

Az előadások látogatása kötelező.

Értékelés:

Szöbéli vizsga a tantárgyprogram tematikája alapján

KÖTELEZŐ IRODALOM

Dr. Gadó-Gyulai: Belgyógyászat és ápolástan IV. HIETE, 1999.

Órai jegyzet